Repertoriul jurisprudenței

CONCLUZIILE AVOCATULUI GENERAL
DOMNUL MACIEJ SZPUNAR
prezentate la 5 iunie 2025[1]

Cauza C-18/24

NOVIS Insurance Company, NOVIS Versicherungsgesellschaft, NOVIS Compagnia di Assicurazioni, NOVIS Poisťovňa a.s.
împotriva
Česká národní banka

[cerere de decizie preliminară formulată de Nejvyšší správní soud (Curtea Administrativă Supremă, Republica Cehă)]

„Trimitere preliminară – Libertatea de stabilire – Libera prestare a serviciilor – Directiva 2009/138/CE – Articolul 155 – Încălcarea legislației statului membru gazdă de către o întreprindere de asigurare stabilită într-un alt stat membru – Competențele autorităților de supraveghere din statul membru gazdă”

I. Introducere

1. Întrebările preliminare din prezenta cauză privesc delimitarea competenței autorităților statelor membre de a supraveghea activitatea întreprinderilor de asigurare și de a le aplica sancțiuni în cazul încălcării normelor în vigoare în aceste state membre. Astfel, deși Directiva Solvabilitate II[2] stabilește principiul potrivit căruia supravegherea activității unei întreprinderi de asigurare este exercitată în principal de autoritățile statului membru în care întreprinderea de asigurare își are sediul social, instanța de trimitere solicită să se stabilească limitele în care se aplică principiul supravegherii de către statul membru de origine și să se precizeze în ce situații dreptul Uniunii admite derogări de la acest principiu.

2. Mai precis, prezenta trimitere preliminară privește competența autorității de supraveghere cehe de a aplica sancțiuni administrative întreprinderii de asigurare slovace pentru încălcări pretins săvârșite pe teritoriul Republicii Cehe, în cadrul unor activități desfășurate prin

[1] Limba originală: polona.

[2] Directiva 2009/138/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2009 privind accesul la activitate și desfășurarea activității de asigurare și de reasigurare (Solvabilitate II) (JO 2009, L 335, p. 1, denumită în continuare „Directiva Solvabilitate II”).

intermediul unei sucursale stabilite în acest din urmă stat membru. Încălcările constatate de autoritatea de supraveghere cehă se referă la nerespectarea de către această întreprindere de asigurare a dispozițiilor Regulamentului PRIIP [3] și ale Directivei IDD [4].

II. Cadrul juridic

A. Dreptul Uniunii

1. Directiva Solvabilitate II

3. Articolul 155 din Directiva Solvabilitate II prevede:

„(1) În cazul în care autoritățile de supraveghere ale unui stat membru gazdă stabilesc că o întreprindere de asigurare care are o sucursală sau care desfășoară activități în baza libertății de a presta servicii pe teritoriul statului în cauză nu respectă dispozițiile legale care se aplică acesteia în acel stat membru, acestea impun întreprinderii de asigurare să remedieze situația neregulamentară.

(2) În cazul în care întreprinderea de asigurare în cauză nu ia măsurile necesare, autoritățile de supraveghere ale statului membru în cauză informează autoritățile de supraveghere ale statului membru de origine cu privire la aceasta.

Autoritățile de supraveghere din statul membru de origine, cu prima ocazie, iau toate măsurile adecvate pentru a se asigura că întreprinderea de asigurare în cauză remediază situația neregulamentară.

Autoritățile de supraveghere din statul membru de origine informează autoritățile de supraveghere din statul membru gazdă cu privire la măsurile luate.

(3) În cazul în care, în pofida măsurilor adoptate de statul membru de origine sau din cauza faptului că măsurile respective se dovedesc a fi inadecvate sau lipsesc cu desăvârșire în statul membru în cauză, întreprinderea de asigurare continuă să încalce dispozițiile legale în vigoare în statul membru gazdă autoritățile de supraveghere din statul membru gazdă după ce informează autoritățile de supraveghere ale statului membru de origine pot adopta măsurile adecvate pentru a preveni sau penaliza neregulile ulterioare, inclusiv, în măsura în care este strict necesar, pentru a împiedica întreprinderea în cauză să mai încheie noi contracte de asigurare pe teritoriul statului membru gazdă.

[…]

Statele membre se asigură că, pe teritoriul lor, este posibilă prezentarea documentelor legale necesare pentru astfel de măsuri privind întreprinderile de asigurare.

[3] Regulamentul (UE) nr. 1286/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 noiembrie 2014 privind documentele cu informații esențiale referitoare la produsele de investiții individuale structurate și bazate pe asigurări [JO 2014, L 352, p. 1, denumit în continuare „Regulamentul PRIIP” (de la „Packaged Retail and Insurance-based Investment Products”)].

[4] Directiva (UE) 2016/97 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 ianuarie 2016 privind distribuția de asigurări [JO 2016, L 26, p. 19, denumită în continuare „Directiva IDD” (de la „Insurance Distribution Directive”)].

(4) Alineatele (1), (2) și (3) nu afectează capacitatea statelor membre implicate de a lua măsurile de urgență necesare pentru a preveni sau penaliza neregulile pe teritoriul lor. Această capacitate include posibilitatea împiedicării întreprinderii de asigurare de la a încheia noi contracte de asigurare pe teritoriul lor.

(5) Alineatele (1), (2) și (3) nu aduc atingere competenței statelor membre de a sancționa încălcarea legii de pe teritoriul lor.

(6) În cazul în care o întreprindere de asigurare care a încălcat legea are o unitate sau deține o proprietate în statul membru în cauză, autoritățile de supraveghere din statul membru respectiv, în conformitate cu legislația națională, pot aplica unității sau proprietății sancțiunile administrative prevăzute la nivel național pentru încălcarea legii.

[…]”

2. Regulamentul PRIIP și Directiva IDD

4. Articolul 6 alineatul (1) și articolul 8 alineatul (3) litera (c) punctele (ii), (iii) și (iv), precum și articolul 8 alineatul (3) litera (f) din Regulamentul PRIIP stabilesc cerințele privind conținutul documentului cu informații esențiale referitoare la produsele de investiții individuale care este pus la dispoziția investitorilor individuali.

5. Directiva IDD, pe de altă parte, stabilește norme privind accesul la activitățile de distribuție de asigurări și reasigurări, precum și la desfășurarea acestor activități în cadrul Uniunii.

B. Dreptul ceh

6. Articolul 110 din zákon č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví (Legea nr. 277/2009 privind sectorul asigurărilor) transpune în ordinea juridică cehă articolul 155 din Directiva Solvabilitate II. Această dispoziție are următorul conținut:

„1) În cazul în care Česká národní banka (Banca Națională a Cehiei) constată că o întreprindere de asigurare dintr-un alt stat membru care desfășoară activități de asigurare sau reasigurare pe teritoriul Republicii Cehe în temeiul dreptului de a înființa sucursale sau al libertății de a presta servicii cu caracter temporar nu respectă obligațiile aplicabile acestor activități în Republica Cehă, aceasta va obliga respectiva întreprindere de asigurare să remedieze neregulile constatate într-un termen pe care îl stabilește.

2) În scopul stabilirii sau verificării faptelor menționate la alineatul 1, Česká národní banka (Banca Națională a Cehiei) poate solicita unei astfel de întreprinderi de asigurare să prezinte documentele, informațiile și explicațiile necesare cu privire la activitatea sa pe teritoriul Republicii Cehe, iar întreprinderea de asigurare este obligată să dea curs acestei cereri.

3) În cazul în care o întreprindere de asigurare dintr-un alt stat membru nu remediază neregulile menționate la alineatul 1 în termenul prevăzut, Česká národní banka (Banca Națională a Cehiei) informează autoritatea de supraveghere din statul membru de origine în acest sens.

4) În cazul în care măsurile de remediere impuse de autoritatea de supraveghere din statul membru de origine nu duc la înlăturarea neregulilor constatate în cadrul activităților întreprinderii de asigurare dintr-un alt stat membru sau în cazul în care nu se impune nicio măsură de remediere, Česká národní banka (Banca Națională a Cehiei) va aplica întreprinderii de asigurare o amendă sau interdicția de a încheia noi contracte de asigurare sau reasigurare pe teritoriul Republicii Cehe și de a extinde obligațiile care decurg din contractele deja încheiate. Česká národní banka (Banca Națională a Cehiei) informează autoritatea de supraveghere din statul membru de origine cu privire la această decizie. Ea poate, în același timp, să sesizeze Autoritatea Europeană Bancară cu o cerere de asistență.

5) În situații de urgență, Česká národní banka (Banca Națională a Cehiei) acționează în conformitate cu alineatul 4 fără a aplica procedura prevăzută la alineatele 1-3.”

7. În ceea ce privește Directiva IDD, aceasta a fost transpusă în ordinea juridică cehă prin dispozițiile zákon č. 170/2018 Sb., o distribuci pojištění a zajištění (Legea nr. 170/2018 privind distribuția de asigurări și reasigurări).

III. Situația de fapt, procedura principală și întrebările preliminare

8. NOVIS este o societate comercială cu sediul social în Slovacia, care desfășoară activități în domeniul asigurărilor de viață. Societatea are o sucursală pe teritoriul Republicii Cehe.

9. Autoritatea de supraveghere a statului membru gazdă, Česká národní banka (Banca Națională Cehă), a considerat că NOVIS a săvârșit trei contravenții și, ca urmare a acestui fapt, a aplicat acestei societăți o amendă de 1 000 000 coroane cehe (CZK) (aproximativ 40 000 de euro).

10. Prima contravenție consta într-o încălcare a obligațiilor prevăzute la articolul 6 alineatul (1), la articolul 8 alineatul (3) litera (c) punctele (ii), (iii) și (iv), precum și la articolul 8 alineatul (3) litera (f) din Regulamentul PRIIP. În special, NOVIS nu s-ar fi asigurat că informațiile cuprinse în documentele sale cu informații esențiale (așa-numite „KID” – Key Information Documents) privind produsele erau precise, fiabile, clare, coerente cu dosarul contractual obligatoriu și nu induceau în eroare. Ea nu s-ar fi asigurat nici că aceste documente conțineau toate informațiile și respectau condițiile privind calitatea și domeniul de aplicare impuse de reglementările direct aplicabile ale dreptului Uniunii.

11. A doua și a treia contravenție constau într-o încălcare a obligațiilor prevăzute de Legea nr. 170/2018, care transpune Directiva IDD în ordinea juridică cehă. Mai precis, a doua contravenție consta într-o încălcare de către NOVIS a obligațiilor care îi revin unei întreprinderi de asigurare de a introduce, menține și aplica norme de supraveghere a activităților intermediarilor independenți care acționează în numele său, punând accentul pe controlul respectării normelor de drept. A treia contravenție consta într-o încălcare de către această societate a obligației sale de a oferi consultanță clientului înainte de încheierea unui contract de asigurare având ca obiect constituirea de capital.

12. În cursul procedurii desfășurate de autoritatea de supraveghere cehă, NOVIS a contestat competența acestei autorități de a conduce o procedură administrativă cu caracter penal. Ea a arătat că autoritatea de supraveghere nu a respectat articolul 110 din Legea nr. 277/2009, care transpune articolul 155 din Directiva Solvabilitate II în ordinea juridică cehă. Această dispoziție a dreptului Uniunii și transpunerea sa la nivel național ar impune autorității de supraveghere

menționate să informeze autoritatea statului de origine al societății NOVIS cu privire la o pretinsă încălcare a normelor de către această societate și să aștepte, ulterior, eventuala intervenție a acestei autorități. Prin urmare, potrivit NOVIS, autoritatea de supraveghere cehă nu era abilitată să conducă ea însăși procedura de sancționare împotriva unei societăți stabilite într-un alt stat membru.

13. În ceea ce o privește, autoritatea de supraveghere cehă a considerat că dispozițiile naționale privind supravegherea ce au ca obiect stabilirea încălcărilor Directivei IDD și a Regulamentului PRIIP constituie o reglementare distinctă de cea cuprinsă în Directiva Solvabilitate II. Autoritatea a susținut de asemenea că dispozițiile naționale respective au întâietate asupra măsurilor de transpunere a directivei menționate.

14. Decizia autorității de supraveghere cehe a fost atacată de NOVIS la Městský soud v Praze (Tribunalul Municipal din Praga, Republica Cehă). În cererea introductivă, această societate a invocat necompetența autorității de supraveghere cehe. Instanța s-a raliat, în această privință, la poziția adoptată de autoritatea respectivă în decizia atacată și a respins acțiunea.

15. NOVIS a atacat decizia la Nejvyšší správní soud (Curtea Administrativă Supremă, Republica Cehă), instanța de trimitere din prezenta cauză. Această instanță trebuie să analizeze motivul de casare invocat de societate în recursul său, potrivit căruia articolul 110 din Legea nr. 277/2009, care transpune în dreptul ceh articolul 155 din Directiva Solvabilitate II, ar trebui să se aplice tuturor activităților de supraveghere privind sectorul asigurărilor. NOVIS susține că a fost sancționată pentru încălcarea dispozițiilor referitoare la Directiva IDD și la Regulamentul PRIIP, în condițiile în care acestea sunt dispoziții ce reglementează sectorul asigurărilor.

16. În aceste condiții, Nejvyšší správní soud (Curtea Administrativă Supremă) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) Articolul 155 din Directiva [Solvabilitate II] trebuie interpretat în sensul că se aplică și în cazurile în care autoritatea de supraveghere din statul membru gazdă supraveghează respectarea de către o întreprindere de asigurare dintr-un alt stat membru a obligațiilor prevăzute în Regulamentul [PRIIP] sau în Directiva [IDD]?

2) În cazul unui răspuns afirmativ, articolul 155 din Directiva Solvabilitate II conferă autorității de supraveghere din statul gazdă o competență prioritară și îi impune obligația de a epuiza în primă instanță procedurile de informare și de luare a măsurilor de remediere prevăzute la alineatele (1), (2) și (3) ale acestui articol, inclusiv în cazul în care sunt aplicate sancțiuni administrative în sensul alineatelor (5) și (6) ale acestui articol?”

17. Cererea de decizie preliminară a fost primită la Curte la 11 ianuarie 2024. Părțile din litigiul principal, guvernele ceh, italian și slovac, precum și Comisia Europeană au depus observații scrise. Părțile din litigiul principal, guvernul ceh, precum și Comisia au fost reprezentate în ședința care s-a desfășurat la 6 martie 2025.

IV. Analiză

A. Cu privire la prima întrebare preliminară

18. Prima întrebare vizează stabilirea aspectului dacă articolul 155 din Directiva Solvabilitate II se aplică și într-o situație în care autoritatea de supraveghere din statul membru gazdă controlează respectarea de către o întreprindere de asigurare dintr-un alt stat membru a obligațiilor prevăzute de Regulamentul PRIIP sau de Directiva IDD.

19. În general, articolul 155 din Directiva Solvabilitate II vizează competențele și capacitățile în materia supravegherii întreprinderilor de asigurare de către autoritățile statului membru în care întreprinderea de asigurare în cauză își are sediul, precum și de către autoritățile statului membru pe teritoriul căruia această întreprindere desfășoară activități de asigurare, în cadrul libertății de a presta servicii sau al libertății de stabilire. Această dispoziție definește procedura care trebuie urmată, în principiu, de autoritățile statului membru gazdă în cazul în care întreprinderea de asigurare încalcă normele aplicabile pe teritoriul acestui stat membru. Înainte de a lua măsuri împotriva întreprinderii de asigurare în cauză, aceste autorități trebuie să se adreseze autorităților din statul membru de origine al asigurătorului în cauză.

20. Trebuie remarcat că soluția problemei de interpretare vizate de prima întrebare preliminară poate fi analizată în două moduri. Primul constă în analizarea dispozițiilor actului de drept al Uniunii care impune o obligație particularilor, precum Regulamentul PRIIP sau Directiva IDD, pentru a stabili dacă acest act juridic reglementează și repartizarea competențelor și a capacităților autorităților statelor membre de a supraveghea respectarea acestei obligații. Numai în cazul în care se dovedește că actul juridic respectiv nu rezolvă această problemă răspunsul respectiv ar trebuit căutat în alte acte juridice.

21. În ceea ce privește al doilea mod de abordare, acesta constă în a analiza o dispoziție precum articolul 155 din Directiva Solvabilitate II, care privește competențele și capacitățile de supraveghere ale autorităților statelor membre și care pare să stabilească o regulă cu caracter general. În interpretarea acestei reguli, trebuie să se stabilească dacă ea are efectiv un astfel de caracter și dacă se extinde și la controlul respectării dispozițiilor cuprinse în alte acte juridice. Apoi, trebuie să se mai examineze dacă aceste alte acte juridice nu modifică soluția cu aplicabilitate generală care decurge din această regulă.

22. Având în vedere îndoielile instanței de trimitere, în prezentele concluzii vom aplica cea de a doua abordare. Într-adevăr, aceasta este abordarea adoptată de instanța de trimitere cu privire la chestiunea centrală a prezentei cauze în cererea sa de decizie preliminară. În plus, instanța menționată consideră că articolul 155 din Directiva Solvabilitate II poate fi interpretat în două moduri.

23. O primă interpretare presupune că rezerva care figurează la articolul 155 din Directiva Solvabilitate II, potrivit căreia această dispoziție face referire la „dispozițiile legale care se aplică [întreprinderii de asigurare vizate] în [statul membru gazdă]”, înseamnă că această dispoziție vizează numai controlul respectării obligațiilor pe care această directivă le impune întreprinderilor de asigurare. Cea de a doua interpretare se întemeiază, la rândul său, pe ideea că articolul 155 din directiva menționată se aplică controlului oricărei obligații impuse întreprinderilor de asigurare în temeiul dreptului Uniunii.

24. Pe de o parte, modul de redactare a articolului 155 din Directiva Solvabilitate II pare să pledeze în favoarea celei de a doua interpretări. Această dispoziție utilizează o formulare largă pentru a defini competențele și obligațiile autorităților de supraveghere în cazul în care o întreprindere de asigurare stabilită într-un stat membru nu respectă normele în vigoare în statul membru în care întreprinderea de asigurare are o sucursală sau își desfășoară activitatea în cadrul libertății de a presta servicii. Nu găsim în această dispoziție nicio rezervă care să limiteze domeniul său de aplicare la cazurile de încălcare a dispozițiilor Directivei Solvabilitate II sau a celor care o transpun în ordinea juridică a unui astfel de stat membru.

25. Pe de altă parte, interpretarea unei dispoziții de drept al Uniunii nu trebuie să se limiteze la interpretarea modului său de redactare. Trebuie analizat de asemenea contextul în care se înscrie reglementarea în cauză și obiectivele urmărite de actul legislativ în care se înscrie această reglementare [5]. Acest lucru este valabil cu atât mai mult în cazul reglementărilor care delimitează capacitățile și obligațiile legate de supravegherea executării anumitor obligații de către particulari. Aceste norme cu greu pot fi disociate de dispozițiile actului juridic care reglementează obligațiile respective. Interpretarea unei astfel de norme nu trebuie să facă abstracție nici de contextul normativ mai larg în care se înscrie dispoziția în cauză.

26. Pentru a răspunde la prima întrebare preliminară, trebuie, așadar, să se efectueze o analiză contextuală și teleologică a articolului 155 din Directiva Solvabilitate II. Înainte de a efectua această analiză, vom prezenta premisele pe care se întemeiază această directivă.

1. Directiva Solvabilitate II

27. Din cuprinsul articolului 1 punctul 1 din Directiva Solvabilitate II reiese că această directivă stabilește printre altele normele privind accesul la activitate și desfășurarea în cadrul Uniunii a activităților de asigurare directă și de reasigurare. Această directivă se aplică întreprinderilor de asigurare directă de viață și generală care sunt stabilite pe teritoriul unui stat membru sau care doresc să se stabilească acolo [articolul 2 alineatul (1) prima teză].

28. Directiva Solvabilitate II utilizează noțiunile de „stat membru de origine” și „stat membru gazdă”. În general, prima noțiune desemnează statul membru în care este situat sediul central al întreprinderii de asigurare (articolul 13 punctul 8). A doua noțiune desemnează, în principiu, „statul membru, altul decât statul membru de origine, în care o întreprindere de asigurare […] are o sucursală sau în care furnizează servicii” (articolul 13 punctul 9).

29. Directiva Solvabilitate II pornește de la premisa că accesul la activitatea de asigurare directă este condiționat de obținerea unei autorizații prealabile [articolul 14 alineatul (1)]. Această autorizație poate fi obținută de o întreprindere de asigurare de la autoritățile de supraveghere din statul membru de origine [articolul 14 alineatul (2)]. Este important de notat că autorizația acordată de autoritățile de supraveghere din statul membru în care își are sediul întreprinderea de asigurare îi permite acesteia să își desfășoare activitatea în întreaga Uniune [articolul 15 alineatul (1)]. Însăși noțiunea de „autoritate de supraveghere” înseamnă autoritatea națională sau autoritățile naționale abilitate, în temeiul unui act cu putere de lege sau al unei norme administrative, să controleze întreprinderile de asigurare sau de reasigurare (articolul 13 punctul 10).

[5] A se vedea Hotărârea din 27 aprilie 2017, Onix asigurări (C-559/15, EU:C:2017:316, punctul 39).

30. Directivele care au precedat Directiva Solvabilitate II se bazau de asemenea pe un model care presupunea ca obținerea unei autorizații într-un stat membru să permită desfășurarea de activități de asigurare în alte state membre. Principiul potrivit căruia controlul activității desfășurate de o asemenea întreprindere de asigurare era, în principiu, exercitat de autoritățile statului membru de origine al acesteia, inclusiv în măsura în care era vorba despre activități desfășurate de întreprinderea de asigurare în alte state membre în cadrul unei sucursale sau în temeiul libertății de a presta servicii, se înscria în această ipoteză [6].

31. Întrebările preliminare adresate de instanța de trimitere urmăresc în esență stabilirea limitelor în care se aplică principiul controlului exercitat de statul membru de origine în temeiul Directivei Solvabilitate II (prima întrebare) și precizarea situațiilor în care dreptul Uniunii derogă de la acest principiu și de la procedurile aferente (a doua întrebare).

32. Chestiunea supravegherii întreprinderilor de asigurare face obiectul articolelor 27-39 din Directiva Solvabilitate II, care figurează în capitolul III (intitulat „Autorități de supraveghere și norme generale”) din titlul I (intitulat „Norme generale privind accesul la activitate și desfășurarea activităților de asigurare și reasigurare”). Din aceste dispoziții rezultă că obiectivul principal al supravegherii constă în „protejarea deținătorilor de polițe de asigurare și a beneficiarilor” (articolul 27). Supravegherea include verificarea în mod continuu a desfășurării corespunzătoare a activității de asigurare și a respectării dispozițiilor aplicabile în materie de supraveghere de către întreprinderile de asigurare [articolul 29 alineatul (1) a doua teză].

33. Conform articolului 34 alineatul (1) din Directiva Solvabilitate II, intitulat „Competențe de supraveghere generale”, statele membre se asigură că autoritățile de supraveghere au competența de a lua măsuri preventive și corective pentru a garanta că întreprinderile de asigurare și de reasigurare respectă „actele cu putere de lege și actele administrative pe care trebuie să le respecte în fiecare stat membru”.

34. Articolul 155 din Directiva Solvabilitate II, la care fac trimitere întrebările preliminare, se referă la supravegherea activităților întreprinderilor de asigurare stabilite într-un alt stat membru. Această dispoziție figurează în secțiunea 3 (intitulată „Competențele autorităților de supraveghere din statul membru gazdă”) din capitolul VIII (intitulat „Dreptul de stabilire și libertatea de a presta servicii”) al titlului I din această directivă.

35. Potrivit acestei dispoziții, în cazul în care autoritatea de supraveghere a unui stat membru gazdă stabilește că o întreprindere de asigurare care are o sucursală sau care desfășoară activități în baza libertății de a presta servicii pe teritoriul statului în cauză „nu respectă dispozițiile legale care se aplică acesteia în acel stat membru”, aceasta impune întreprinderii de asigurare să remedieze situația neregulamentară [articolul 155 alineatul (1) din Directiva Solvabilitate II].

36. În cazul în care întreprinderea de asigurare în cauză nu ia măsurile necesare, autoritățile de supraveghere ale statului membru în cauză informează autoritățile de supraveghere ale statului membru de origine cu privire la aceasta. Acestea iau, cu prima ocazie, toate măsurile adecvate pentru a se asigura că „situația neregulamentară” este remediată. Ele informează autoritățile de supraveghere din statul membru gazdă cu privire la măsurile luate [articolul 155 alineatul (2) din Directiva Solvabilitate II].

[6] A se vedea Purves, R., „Europe: the architecture and content of EU insurance regulation”, în J. Burling, K. Lazarus (ed.), Research Handbook on International Insurance Law and Regulation, Edward Elgar, Cheltenham Northampton 2023, p. 684.

37. În cazul în care măsurile adoptate se dovedesc a fi inadecvate sau lipsesc cu desăvârșire, iar întreprinderea de asigurare continuă să încalce „dispozițiile legale în vigoare în statul membru gazdă”, autoritățile de supraveghere din statul membru gazdă, după ce informează autoritățile de supraveghere ale statului membru de origine, pot adopta măsurile adecvate pentru a preveni sau penaliza „neregulile” ulterioare [articolul 155 alineatul (3) din Directiva Solvabilitate II].

38. Alineatele următoare ale articolului 155 din Directiva Solvabilitate II prevede că „alineatele (1), (2) și (3) nu afectează” capacitatea statelor membre de a lua măsurile necesare pentru a preveni sau penaliza „neregulile” pe teritoriul lor [articolul 155 alineatul (4)], nici competența statelor membre de a sancționa „încălcarea legii” pe teritoriul lor [articolul 155 alineatul (5)].

39. În sfârșit, articolul 155 alineatul (6) din Directiva Solvabilitate II prevede că autoritățile de supraveghere din statul membru în care întreprinderea de asigurare are o unitate sau deține o proprietate pot, în conformitate cu legislația națională, aplica unității sau proprietății sancțiunile administrative prevăzute la nivel național pentru încălcarea legii.

40. Prin intermediul primei întrebări se solicită să se stabilească dacă „dispozițiile legale care se aplică [întreprinderii de asigurare vizate] în [statul membru gazdă]”, menționate la articolul 155 din Directiva Solvabilitate II, se referă numai la dispozițiile acestei directive sau și la alte dispoziții ale dreptului Uniunii. Pentru a răspunde la această întrebare, vom examina în continuare articolul 155 din directiva menționată în contextul celorlalte dispoziții ale acesteia, la care se atașează această dispoziție.

2. Articolul 155 din Directiva Solvabilitate II și supravegherea financiară

41. O dispoziție mai specifică care utilizează noțiunea de „supraveghere financiară” figurează în reglementarea generală privind supravegherea activității de asigurare, inclusă în capitolul III (intitulat „Autorități de supraveghere și norme generale”) din Directiva Solvabilitate II. Din cuprinsul articolului 30 alineatul (2) din această directivă rezultă că „supravegherea financiară” include verificarea, pentru ansamblul activităților întreprinderii de asigurare și de reasigurare, a solvabilității acesteia, a constituirii rezervelor sale tehnice, a activelor sale și a fondurilor proprii eligibile, în conformitate cu normele sau cu practicile adoptate în statul membru de origine în temeiul dispozițiilor adoptate la nivel comunitar[7].

42. Articolul 30 alineatul (1) din Directiva Solvabilitate II prevede că „supravegherea financiară a întreprinderilor de asigurare […], inclusiv a activităților pe care le desfășoară prin intermediul sucursalelor sau în regim de libertate de a presta servicii, ține exclusiv de competența statului membru de origine”. În schimb, articolul 30 alineatul (3) din această directivă prevede că, în cazul în care autoritățile de supraveghere din alte state membre decât statul membru de origine sunt îndreptățite să considere că activitățile unei întreprinderi de asigurare i-ar putea afecta soliditatea financiară, acestea informează autoritățile competente din statul membru de origine al întreprinderii respective.

[7] Această dispoziție a fost modificată prin Directiva (UE) 2025/2 a Parlamentului European și a Consiliului din 27 noiembrie 2024 de modificare a Directivei 2009/138/CE în ceea ce privește proporționalitatea, calitatea supravegherii, raportarea, măsurile referitoare la garanțiile pe termen lung, instrumentele macroprudențiale, riscurile legate de durabilitate, supravegherea la nivel de grup și supravegherea transfrontalieră și de modificare a Directivelor 2002/87/CE și 2013/34/UE. În prezent, această dispoziție precizează că supravegherea financiară include și verificarea sistemului de guvernanță. Această modificare nu modifică însă esența acestei reglementări. Ea nu este aplicabilă cauzei principale nici *ratione temporis*.

43. Din punctul de vedere al interpretării sistematice, se pune problema raportului dintre, pe de o parte, articolul 30 alineatele (1) și (3) din Directiva Solvabilitate II, care definește comportamentul autorităților de supraveghere din statul membru de origine și al celor din statul membru gazdă atunci când acestea constată nereguli care țin de „supravegherea financiară”, în sensul acestei dispoziții („competența exclusivă a statului membru de origine”) și, pe de altă parte, articolul 155 din această directivă, care privește modul de a proceda atunci când se constată că o întreprindere de asigurare încalcă normele în vigoare în statul membru gazdă.

44. În timp ce articolul 30 alineatele (1) și (3) din Directiva Solvabilitate II definește obligațiile și competențele autorităților de supraveghere din statul membru de origine și din statul membru gazdă în cazul exercitării transfrontaliere a activității de asigurare, articolul 155 din această directivă – care abordează de asemenea această problematică – trebuie în mod obligatoriu să vizeze alte situații standard. Altfel, în cadrul aceluiași act juridic ar exista dispoziții care ar reglementa același aspect în mod diferit.

45. Jurisprudența Curții oferă îndrumări suplimentare pentru a răspunde la întrebarea referitoare la raportul dintre domeniul de aplicare al articolului 30 din Directiva Solvabilitate II și cel al articolului 155 din aceasta. În Hotărârea Comisia/Italia [8], Curtea a avut ocazia să analizeze dispoziții analoge ale directivei care a precedat Directiva Solvabilitate II.

46. Articolul 9 alineatul (1) din Directiva 92/49/CEE [9] prevedea că supravegherea financiară a unei întreprinderi de asigurare, inclusiv a activităților pe care le exercită prin intermediul sucursalelor și prin prestarea de servicii, este de competența exclusivă a statului membru de origine. O formulare similară („ține exclusiv de competența statului membru de origine”) se regăsește și la articolul 30 alineatul (1) din Directiva Solvabilitate. Pe de altă parte, potrivit tabelului de corespondență care figurează în această directivă, articolul 30 din aceasta corespunde articolului 9 din Directiva 92/49.

47. În ceea ce privește articolul 40 din Directiva 92/49, acesta corespundea în esență articolului 155 din Directiva Solvabilitate II. Potrivit tabelului de corespondență care figurează în această din urmă directivă, articolul 155 din aceasta corespunde chiar articolului 40 din Directiva 92/49.

48. Astfel, articolul 40 alineatele (3)-(5) din Directiva 92/49 stabilește o soluție analogă celei care figurează în prezent la articolul 155 alineatele (1)-(3) din Directiva Solvabilitate II. La fel, articolul 40 alineatul (7) din Directiva 92/49 corespunde textului articolului 155 alineatul (5) din Directiva Solvabilitate II. Aceste două dispoziții prevăd, în termeni similari, că o reglementare care impune statului membru gazdă să notifice statului membru de origine nerespectarea de către întreprinderea de asigurare a dispozițiilor în vigoare în primul stat [și anume articolul 155 alineatele (1)-(3) din Directiva Solvabilitate II și articolul 40 alineatele (3)-(5) din Directiva 92/49] nu afectează competența statelor membre de a sancționa întreprinderile de asigurare pentru încălcarea dispozițiilor în vigoare pe teritoriul lor.

[8] Hotărârea din 28 aprilie 2009 (C-518/06, EU:C:2009:270).

[9] Directiva Consiliului din 18 iunie 1992 de coordonare a actelor cu putere de lege și actelor administrative privind asigurarea generală directă și de modificare a Directivelor 73/239/CEE și 88/357/CEE (a treia directivă privind „asigurarea generală”) (JO 1992, L 228, p. 1, Ediție specială, 06/vol. 2, p. 53).

49. În cauza în care s-a pronunțat Hotărârea Comisia/Italia [10], Comisia reproșa Republicii Italiene printre altele că a încălcat articolul 9 din Directiva 92/49 în măsura în care acest stat membru exercita un control asupra modalităților de calculare a primelor de asigurare de către întreprinderi de asigurare stabilite în alte state și care își desfășurau activitatea în Italia și în măsura în care a impus sancțiuni unor astfel de întreprinderi.

50. Curtea a respins acest motiv în hotărârea sa. Mai întâi, ea a precizat că articolul 9 din Directiva 92/49 stabilește principiul potrivit căruia supravegherea financiară este exercitată de statul membru în care întreprinderea de asigurare își are sediul social [11]. Curtea a confirmat de asemenea în această hotărâre că statul membru de origine dispune de o competență exclusivă pentru a exercita un astfel de control.

51. În continuare, în ceea ce privește măsurile care, potrivit Comisiei, încălcau dreptul Uniunii, săvârșite de Republica Italiană, Curtea a precizat că articolul 9 din Directiva 92/49 definește în ce constă „în special” supravegherea financiară. Curtea a subliniat de asemenea că „supravegherea financiară” nu se extinde la comportamentele comerciale ale întreprinderilor de asigurări [12].

52. În sfârșit, Curtea a adăugat, *obiter dictum*, că, în ceea ce privește articolul 40 din Directiva 92/49, este suficient să se constate, pe de o parte, că Comisia nu a reproșat Republicii Italiene încălcarea obligațiilor enunțate la alineatele (3)-(5) ale acestui articol [13]. Pe de altă parte, Curtea a considerat că articolul 40 alineatul (7) din această directivă confirmă prerogativa unui stat membru de a sancționa încălcările săvârșite pe teritoriul său [14].

53. Cu toate acestea, este dificil ca din această ultimă constatare să se desprindă concluzii definitive pentru prezenta cauză. Așa cum Curtea însăși a recunoscut, Comisia nu a reproșat Republicii Italiene o încălcare a articolului 40 din Directiva 92/49. Totuși, această din urmă afirmație ar putea lăsa să se înțeleagă că supravegherea modului de calculare a primelor nu constituia o supraveghere financiară în sensul articolului 9 din această directivă și că neregulile săvârșite de întreprinderea de asigurare în această privință ar fi trebuit sancționate de statul membru gazdă în temeiul articolului 40 alineatul (7) din această directivă.

54. Trebuie subliniat de asemenea că „încălcarea” din cauza în care s-a pronunțat Hotărârea Comisia/Italia [15] nu privea încălcarea, pe teritoriul italian, a dispozițiilor Directivei 92/49 de către o întreprindere de asigurare stabilită într-un alt stat membru. Astfel, această directivă nu a efectuat o armonizare în ceea ce privește valoarea primelor de asigurare [16]. Cu alte cuvinte, dacă hotărârea Curții este înțeleasă în sensul că, în temeiul articolului 40 alineatul (7) din directiva menționată, Republica Italiană era îndreptățită să sancționeze încălcările aduse unei dispoziții naționale care privea modul de calculare a primelor, în speță este vorba despre încălcarea unei dispoziții referitoare la un aspect nereglementat de această directivă.

[10] Hotărârea din 28 aprilie 2009, Comisia/Italia (C-518/06, EU:C:2009:270).

[11] Hotărârea din 28 aprilie 2009, Comisia/Italia (C-518/06, EU:C:2009:270, punctul 116).

[12] Hotărârea din 28 aprilie 2009, Comisia/Italia (C-518/06, EU:C:2009:270, punctul 116).

[13] Hotărârea din 28 aprilie 2009, Comisia/Italia (C-518/06, EU:C:2009:270, punctul 120).

[14] Hotărârea din 28 aprilie 2009, Comisia/Italia (C-518/06, EU:C:2009:270, punctul 116).

[15] Hotărârea din 28 aprilie 2009, Comisia/Italia (C-518/06, EU:C:2009:270).

[16] Hotărârea din 28 aprilie 2009, Comisia/Italia (C-518/06, EU:C:2009:270, punctele 105 și 106).

55. Citită în acest sens, Hotărârea Comisia/Italia [17] ar oferi indicații prețioase cu privire la raportul dintre articolul 30 („supravegherea financiară”) și articolul 155 din Directiva Solvabilitate II. Ea ar fi de asemenea utilă pentru delimitarea domeniului de aplicare material al acestei din urmă dispoziții. Astfel, aceasta ar putea conduce la concluzia că, spre deosebire de „supravegherea financiară”, în sensul articolului 30 din această directivă, în cazul articolului 155 din directivă poate fi vorba nu numai despre încălcări ale dispozițiilor acestei directive, ci și ale altor norme în vigoare în statul membru gazdă, referitoare la practicile comerciale ale întreprinderilor de asigurare care nu intră în domeniul de aplicare al directivei menționate.

56. Cu toate acestea, întrebările preliminare din prezenta cauză nu merg atât de departe. Astfel, ele nu privesc exercitarea unei supravegheri a respectării vreunei reglementări în vigoare în statul membru gazdă. Aceste întrebări privesc supravegherea respectării dispozițiilor dreptului Uniunii, și anume a Regulamentului PRIIP și a Directivei IDD, precum și competența de a sancționa încălcările acestor dispoziții pe teritoriul statului membru gazdă. Prin urmare, trebuie să se examineze dacă concluziile care ar putea fi desprinse din Hotărârea Comisia/Italia [18] sunt confirmate de analiza raportului dintre articolul 155 din Directiva Solvabilitate II, pe de o parte, și Regulamentul PRIIP și Directiva IDD, pe de altă parte.

3. Regulamentul PRIIP

57. Regulamentul PRIIP stabilește norme uniforme privind formatul și conținutul documentului cu informații esențiale care trebuie elaborat de creatorii de produse de investiții individuale structurate și bazate pe asigurări [denumiți în continuare „creatorii de PRIIP”] și privind prezentarea acestui document cu informații esențiale investitorilor individuali (articolul 1). Acesta se aplică creatorilor de PRIIP, precum și persoanelor care oferă consultanță cu privire la aceste produse sau care le vând [articolul 2 alineatul (1)].

58. De asemenea, Regulamentul PRIIP definește noțiunea de „autorități competente” ca fiind autoritățile naționale desemnate de statele membre pentru a supraveghea respectarea obligațiilor impuse de acest regulament creatorilor de PRIIP și persoanelor care oferă consultanță cu privire la PRIIP sau care vând PRIIP (articolul 4 punctul 8).

59. Articolul 22 și următoarele din Regulamentul PRIIP reglementează chestiunea sancțiunilor administrative și a celorlalte măsuri aplicabile în cazul încălcării dispozițiilor acestui regulament. În schimb, nu găsim în regulamentul menționat nicio dispoziție care să reglementeze în mod direct problema delimitării competențelor și a capacităților autorităților statului membru de origine și ale statului membru gazdă pentru a controla respectarea dispozițiilor acestui regulament.

60. Este adevărat că Regulamentul PRIIP conține dispoziții referitoare la obligațiile și competențele statelor membre în ceea ce privește supravegherea pieței produselor de asigurare care intră în domeniul de aplicare al acestui regulament. Este vorba despre articolele 15-18 din acest regulament, din capitolul III, intitulat „Monitorizarea pieței și competențe de intervenție asupra produselor”.

[17] Hotărârea din 28 aprilie 2009, Comisia/Italia (C-518/06, EU:C:2009:270).

[18] Hotărârea din 28 aprilie 2009, Comisia/Italia (C-518/06, EU:C:2009:270).

61. Articolul 15 alineatul (2) din regulamentul PRIIP prevede că: „[a]utoritățile competente monitorizează piața produselor de investiții bazate pe asigurări care sunt comercializate, distribuite sau vândute *în* sau *din* statul membru respectiv” [19]. În această privință, din cuprinsul articolului 17 alineatul (1) din acest regulament reiese că *„pe sau dinspre teritoriul unui stat membru*, autoritățile competente pot interzice sau restricționa tranzacționarea, distribuirea sau vânzarea [de anumite produse de investiții bazate pe asigurări sau un anumit tip de activitate sau practică financiară a unei societăți de asigurare sau reasigurare]”.

62. Totuși, această monitorizare nu pare să se refere la respectarea obligațiilor reglementate în mod expres de Regulamentul PRIIP sau de dreptul Uniunii. Astfel, în conformitate cu articolul 17 alineatul (2) litera (b) din acest regulament, măsurile vizate la articolul 17 alineatul (1) pot fi luate în cazul în care autoritățile consideră că cerințele de reglementare existente conform dreptului Uniunii și aplicabile produsului de investiții bazat pe asigurări sau activității sau practicii nu diminuează suficient riscurile identificate de autoritățile competente. Prin urmare, este vorba despre o monitorizare a pieței produselor de asigurare și de eventuale intervenții necesare ca urmare a deficiențelor constatate în reglementarea Uniunii de către autoritatea de supraveghere.

63. Răspunsul la întrebarea privind delimitarea competențelor și a capacităților autorităților statului membru de origine și ale celor din statul membru gazdă în ceea ce privește supravegherea respectării dispozițiilor Regulamentului PRIIP trebuie, așadar, căutat în afara acestui regulament.

64. Nimic din Regulamentul PRIIP însuși nu se opune ca delimitarea acestor competențe și a acestor capacități să poată fi stabilită pe baza dispozițiilor Directivei Solvabilitate II. În plus, articolul 3 alineatul (2) din acesta prevede că, în cazul în care creatorii de PRIIP care intră sub incidența acestui regulament intră și sub incidența Directivei Solvabilitate, se aplică atât regulamentul, cât și directiva. Prin urmare, regulamentul presupune aplicarea simultană a acestor două acte unei anumite categorii de persoane care concepe și dezvoltă produse de asigurare care intră în domeniul său de aplicare. Este vorba de asemenea despre întreprinderile de asigurare [20] vizate de Directiva Solvabilitate II.

4. Directiva IDD

65. Directiva IDD stabilește norme privind accesul la activitățile de distribuție de asigurări și reasigurări și desfășurarea lor în Uniune [21]. Ea impune obligații atât intermediarilor de asigurări, cât și întreprinderilor de asigurare [22]. Întrebările preliminare ale instanței de trimitere se întemeiază de altfel pe premisa potrivit căreia NOVIS, în calitate de întreprindere de asigurare, ar fi încălcat dispozițiile de transpunere a dispozițiilor acestei directive în dreptul ceh [23].

[19] Sublinierea noastră.

[20] A se vedea considerentul (12) al Regulamentului PRIIP, care precizează că creatorii de PRIIP sunt și întreprinderile de asigurare.

[21] Articolul 1 alineatul (1) din Directiva IDD.

[22] A se vedea, de exemplu, articolul 18 din Directiva IDD, care descrie informațiile care trebuie furnizate clientului înainte de încheierea unui contract de asigurare de către intermediarul de asigurări sau întreprinderea de asigurare. În plus, articolul 20 din directivă impune „distribuitorilor de asigurări” obligația de a furniza clientului informații cu privire la un produs de asigurare care să fie adaptate cerințelor și nevoilor clientului. Noțiunea de „distribuitor de asigurări” desemnează, în conformitate cu articolul 2 alineatul (1) punctul 8 din această directivă, orice intermediar de asigurări, intermediar de asigurări auxiliare sau întreprindere de asigurare.

[23] A se vedea punctele 10 și 11 din prezentele concluzii.

66. Spre deosebire de Regulamentul PRIIP, Directiva IDD conține dispoziții referitoare la modul de tratare a încălcărilor săvârșite de un intermediar de asigurări în cadrul activităților desfășurate într-un alt stat membru în temeiul liberei prestări a serviciilor sau al libertății de stabilire. Este vorba despre articolele 4-9 din această directivă. Acestea sunt concepute în mod analog cu articolul 155 din Directiva Solvabilitate II.

67. Astfel, Directiva IDD presupune ca autoritățile statului membru gazdă care constată o încălcare să informeze în primul rând autoritățile statului membru de stabilire [24]. În cazul în care, în pofida măsurilor luate de statul membru de origine sau din cauza caracterului inadecvat al acestor măsuri sau a absenței lor, intermediarul de asigurări continuă să acționeze într-un mod care prejudiciază în mod clar interesele consumatorilor din statul membru gazdă sau buna funcționare a pieței de asigurări și reasigurări, autoritatea competentă din statul membru gazdă poate lua măsurile adecvate pentru a preveni alte nereguli [25].

68. Dispozițiile Directivei IDD referitoare la repartizarea competențelor între statul membru de origine și statul membru gazdă privesc încălcările săvârșite de intermediarii de asigurări sau reasigurări sau de intermediarii de asigurări auxiliare. În schimb, aceste dispoziții nu vizează întreprinderile de asigurare.

69. Directiva IDD impune, așadar, întreprinderilor de asigurare obligații analoge celor pe care le impune intermediarilor de asigurări [26]. În schimb, această directivă nu reglementează repartizarea competențelor și a capacităților autorităților statului membru de origine și ale statului membru gazdă în ceea ce privește supravegherea activităților întreprinderilor de asigurare.

70. Cu toate acestea, în acest context, trebuie remarcat că Directiva IDD (în ceea ce privește intermediarii de asigurări) și Directiva Solvabilitate II (în ceea ce privește întreprinderile de asigurare) reglementează în mod similar chestiunea competenței autorităților din statul membru de origine și a celor din statul membru gazdă de a supraveghea activitățile intermediarilor de asigurări și, respectiv, ale întreprinderilor de asigurare.

71. Se poate susține, așadar, că intenția legiuitorului Uniunii a fost de a adopta soluții similare în materia supravegherii respectării obligațiilor care decurg din Directiva IDD pentru intermediarii de asigurări, în temeiul acestei directive, și pentru întreprinderile de asigurare, în temeiul Directivei Solvabilitate II. O asemenea soluție ar permite statelor membre să desemneze aceleași autorități în scopul supravegherii respectării obligațiilor prevăzute de Directiva IDD de către ansamblul entităților cărora această directivă le impune obligații. Aceasta ar însemna că articolul 155 din Directiva Solvabilitate II se aplică supravegherii exercitate de autoritățile statelor membre și în măsura în care este vorba despre controlul respectării dispozițiilor Directivei IDD.

72. Mai trebuie confruntate concluziile desprinse din interpretarea sistematică a articolului 155 din Directiva Solvabilitate II cu cele care decurg din interpretarea teleologică a acestei dispoziții.

[24] Aceste soluții sunt abordate, printre altele, de Audigier, I., „Insurance Distribution Directive and Cross-Border Activities by Insurance Intermediaries in the EU”, în: P. Marano, K. Noussia (ed.), Insurance Distribution Directive. A Legal Analysis, Springer, Cham, 2020, p. 19-22.

[25] Articolul 5 alineatul (2) și articolul 8 alineatul (3) din Directiva IDD.

[26] A se vedea punctul 65 din prezentele concluzii.

5. Interpretare teleologică

73. Articolul 155 din Directiva Solvabilitate II face parte dintr-un capitol din această directivă care, în conformitate cu titlul acestuia, privește dreptul de stabilire și libertatea de a presta servicii. Este vorba nu numai despre un simplu acces pe piața altor state membre decât statul membru de origine, ci și despre o activitate curentă pe teritoriul acestor state membre.

74. În plus, din considerentul (11) al Directivei Solvabilitate II reiese că aceasta constituie *un instrument esențial pentru realizarea pieței interne* și că, prin urmare, întreprinderilor de asigurare autorizate în statele membre de origine ar trebui să li se permită să își desfășoare activitatea în întreaga Uniune prin înființarea de sucursale sau prin furnizarea de servicii. Acest considerent precizează de asemenea că, „[a]șadar, este oportună realizarea unei asemenea armonizări necesare și suficiente pentru a obține recunoașterea mutuală a autorizațiilor și a sistemelor de supraveghere și, prin urmare, a unei autorizații unice valabile pe întreg teritoriul [Uniunii] și care permite efectuarea supravegherii unei întreprinderi de către statul membru de origine”.

75. Pe de altă parte, obiectivul principal al reglementării și al supravegherii exercitate de statul membru de origine este descris în cuprinsul considerentului (16) și constă în a garanta o protecție adecvată a deținătorilor de polițe de asigurare și a beneficiarilor. Pentru a asigura o protecție adecvată acestor grupuri de operatori, este necesar să se exercite supravegherea nu numai în etapa de acces a întreprinderii de asigurare pe piața unui alt stat membru, ci și să se exercite și o supraveghere a activităților curente ale întreprinderii respective și să se asigure că acestea sunt conforme cu dispozițiile în vigoare în diferite state membre.

76. Aceasta ne conduce la concluzia că o interpretare teleologică a articolului 155 din Directiva Solvabilitate II pledează de asemenea în favoarea unei interpretări potrivit căreia această dispoziție se aplică în situația în care autoritatea de supraveghere din statul membru gazdă controlează respectarea de către o întreprindere de asigurare dintr-un alt stat membru a obligațiilor referitoare la practicile comerciale ale unor astfel de întreprinderi care sunt prevăzute de alte acte de drept al Uniunii, cu excepția cazului în care aceste acte prevăd ele însele o soluție diferită.

6. Concluzii cu privire la prima întrebare

77. Ținând seama de interpretarea literală a articolului 155 din Directiva Solvabilitate II [27], susținută de concluziile desprinse din interpretarea sistematică [28] și teleologică [29], suntem de părere că trebuie să se răspundă afirmativ la prima întrebare. Prin urmare, propunem să se răspundă la această întrebare că articolul 155 din această directivă trebuie interpretat în sensul că se aplică și într-o situație în care autoritatea de supraveghere din statul membru gazdă controlează respectarea de către o întreprindere de asigurare dintr-un alt stat membru a obligațiilor prevăzute de Regulamentul PRIIP sau de Directiva IDD.

[27] A se vedea punctul 24 din prezentele concluzii.

[28] A se vedea punctele 55 și 71 din prezentele concluzii.

[29] A se vedea punctul 76 din prezentele concluzii.

B. Cu privire la a doua întrebare preliminară

78. Prin intermediul celei de a doua întrebări, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 155 din Directiva Solvabilitate II trebuie interpretat în sensul că autoritățile de supraveghere din statul membru gazdă sunt obligate să epuizeze cu prioritate procedurile de notificare și de remediere a neregulilor prevăzute la alineatele (1)-(3) ale acestui articol din directivă, inclusiv în cazul aplicării de sancțiuni administrative în sensul alineatelor (5) și (6) ale acestui articol pentru încălcarea obligațiilor prevăzute de Regulamentul PRIIP sau de Directiva IDD pe teritoriul statului membru respectiv.

79. A doua întrebare preliminară este adresată de instanța de trimitere în ipoteza în care Curtea ar răspunde afirmativ la prima întrebare, adică în cazul în care articolul 155 din Directiva Solvabilitate II se aplică și în situația în care autoritatea de supraveghere din statul membru gazdă controlează respectarea de către o întreprindere de asigurare dintr-un alt stat membru a obligațiilor prevăzute de Regulamentul PRIIP sau de Directiva IDD. Din analiza noastră cu privire la prima întrebare rezultă că aceasta trebuie să primească un răspuns afirmativ. Prin urmare, vom examina și a doua întrebare.

80. Cu titlu introductiv, trebuie arătat că a doua întrebare se întemeiază pe premisa potrivit căreia sancțiunile aplicate NOVIS și contestate în cauza principală sunt „sancțiuni”, în sensul articolului 155 alineatele (5) și (6) din Directiva Solvabilitate II.

81. În schimb, se impune examinarea celei de a doua întrebări mai întâi din perspectiva articolului 155 alineatul (5) din Directiva Solvabilitate II. Astfel, această dispoziție privește competența statului membru gazdă de a sancționa încălcările săvârșite pe teritoriul său. Articolul 155 alineatul (6) din această directivă pare să confirme principiul enunțat la alineatul (5) al acestui articol și să accentueze posibilitatea de a proceda la executarea silită a sancțiunilor aplicate bunurilor unei întreprinderi de asigurare situate pe teritoriul acestui stat membru.

82. Din decizia de trimitere reiese că NOVIS a fost sancționată pentru încălcări ale Regulamentului PRIIP și ale Directivei IDD [30]. Pentru a răspunde la cea de a doua întrebare preliminară, vom analiza, așadar, în primul rând dispozițiile acestui regulament și ale acestei directive referitoare la aplicarea de sancțiuni și de măsuri administrative în cazul încălcării dispozițiilor acestor acte juridice. În continuare, vom analiza dispozițiile Directivei Solvabilitate II care sunt vizate în mod direct de a doua întrebare.

1. Sancțiuni și măsuri administrative în cazul încălcării dispozițiilor Regulamentului PRIIP și ale Directivei IDD

83. Problema sancțiunilor administrative și a altor măsuri aplicabile în cazul încălcării dispozițiilor Regulamentului PRIIP este reglementată la articolul 22 din acesta.

84. Din cuprinsul articolului 22 alineatul (1) din Regulamentul PRIIP reiese că, „fără a aduce atingere competențelor de supraveghere ale autorităților competente”, acest regulament impune statelor membre obligația de a prevedea sancțiuni și măsuri administrative aplicabile în cazul încălcării acestui regulament și de a lua toate măsurile necesare pentru a asigura punerea lor în aplicare. La rândul său, articolul 23 din regulament prevede că autoritățile competente își

[30] A se vedea punctele 10 și 11 din prezentele concluzii.

exercită competențele de impunere de sancțiuni în conformitate cu acest regulament și cu dreptul intern fie direct, fie în colaborare cu alte autorități, fie sub responsabilitate proprie, prin delegare către astfel de autorități sau prin sesizarea autorităților judiciare competente.

85. NOVIS a fost sancționată direct de autoritatea de supraveghere cehă, printre altele, pentru încălcări ale obligațiilor prevăzute la articolul 6 alineatul (1) și la articolul 8 alineatul (3) din Regulamentul PRIIP [31]. Articolul 24 alineatul (1) din acest regulament prevede că acest articol se aplică printre altele în cazul încălcării articolului 6 și al articolului 8 alineatul (3) din acesta.

86. Rezultă de asemenea de la articolul 24 alineatul (2) din Regulamentul PRIIP că „autoritățile competente sunt abilitate să impună, în conformitate cu dreptul intern, cel puțin sancțiunile și măsurile administrative [enumerate în această dispoziție]”. Printre aceste măsuri figurează „un ordin prin care se interzice tranzacționarea unui PRIIP” [articolul 24 alineatul (2) litera (b)] și „amenzi administrative” [articolul 24 alineatul (1) litera (e)].

87. Considerentul (24) al Regulamentului PRIIP precizează sensul articolului 24 din acest regulament în măsura în care privește măsurile impuse de autoritățile competente. Acest considerent precizează că regulamentul nu introduce un pașaport care să permită vânzarea sau tranzacționarea transfrontalieră a PRIIP către investitorii individuali și nici nu modifică eventualele dispoziții în vigoare privind pașapoartele. Potrivit acestui considerent, acest regulament nu modifică nici distribuirea responsabilităților între autoritățile competente care există în temeiul acordurilor existente privind pașapoartele. În schimb, „autoritatea competentă a statului membru în care se tranzacționează PRIIP ar trebui să fie responsabilă pentru supravegherea tranzacționării respectivelor PRIIP. Autoritatea competentă a statului membru în care se tranzacționează produsul ar trebui să aibă întotdeauna dreptul de a suspenda tranzacționarea unui PRIIP *pe teritoriul său* în cazul nerespectării [acestui] regulament” [32]. Nu există niciun motiv să se presupună că situația este diferită în ceea ce privește „amenzile administrative” pe care autoritățile competente ale statelor membre „sunt abilitate să le impună” în temeiul articolului 24 alineatul (2) din Regulamentul PRIIP. În ceea ce privește încălcările săvârșite pe teritoriul statului membru gazdă, autoritatea competentă desemnată de acesta trebuie să poată aplica amenzi administrative în mod direct.

88. Astfel, Regulamentul PRIIP pornește de la ipoteza că, deși problema repartizării competențelor și a capacităților de supraveghere de către autoritățile statelor membre ca atare nu este reglementată în mod direct de acest regulament [33], statul membru pe teritoriul căruia este disponibil produsul de asigurare în cauză trebuie să poată reacționa la încălcările săvârșite pe acest teritoriu. O astfel de reacție a statului membru pare să intervină, din punctul de vedere al acestui regulament și în lumina explicațiilor care figurează în considerentul (24) al acestuia, „fără a aduce atingere competențelor de supraveghere ale autorităților competente”.

89. Din decizia de trimitere reiese că NOVIS a fost sancționată și pentru încălcări ale Directivei IDD [34]. Această directivă prevede, în ceea ce privește sancționarea infracțiunilor, soluții analoge celor care figurează în Regulamentul PRIIP.

[31] A se vedea punctul 10 din prezentele concluzii.

[32] Sublinierea noastră.

[33] Potrivit analizei noastre cu privire la prima întrebare, această chestiune este reglementată de dispozițiile Directivei Solvabilitate II în măsura în care această supraveghere vizează întreprinderile de asigurare. A se vedea punctele 63 și 64 din prezentele concluzii.

[34] A se vedea punctul 11 din prezentele concluzii.

90. Rezultă, astfel, din cuprinsul articolului 31 alineatul (1) din Directiva IDD că, „[f]ără a aduce atingere competențelor de supraveghere ale autorităților competente și nici dreptului statelor membre de a prevedea și impune sancțiuni penale, statele membre stabilesc norme privind sancțiuni și alte măsuri administrative pentru toate încălcările dispozițiilor naționale de punere în aplicare a prezentei directive, se asigură că autoritățile lor competente sunt în măsură să impună astfel de sancțiuni și măsuri administrative și iau toate măsurile necesare pentru a se asigura că acestea sunt aplicate”. Potrivit articolului 31 alineatul (3) din această directivă, autoritățile competente își exercită competențele de investigare și competențele de a impune sancțiuni, în conformitate cu cadrele juridice naționale, în oricare dintre următoarele moduri: direct, în colaborare cu alte autorități sau prin sesizarea autorităților judiciare competente. Prin urmare, această dispoziție nu se opune aplicării directe de către statul membru gazdă a unor sancțiuni pentru încălcarea directivei.

91. Din analiza articolului 22 din Regulamentul PRIIP și a articolului 31 din Directiva IDD reiese că aceste două acte juridice presupun că, „fără a aduce atingere competențelor de supraveghere ale autorităților competente”, statele membre sunt obligate să prevadă sancțiuni și măsuri administrative aplicabile în cazul încălcării dispozițiilor acestor acte juridice și să ia toate măsurile necesare pentru a asigura aplicarea lor.

92. În lumina răspunsului care propunem să fie dat la prima întrebare preliminară, repartizarea competențelor și a capacităților de supraveghere între autoritățile statului membru și cele ale statului membru gazdă este stabilită de Directiva Solvabilitate II. Rămâne așadar să mai examinăm dacă – și din punctul de vedere al acestei directive – sancționarea, în temeiul unei obligații sau al unei competențe, a încălcării dispozițiilor Regulamentului PRIIP și a Directivei IDD poate fi aplicată efectiv în afara procedurii prevăzute la articolul 155 alineatele (1)-(3) din Directiva Solvabilitate II și „fără a aduce atingere competențelor de supraveghere ale autorităților competente”, la care se referă această directivă.

2. Măsurile adoptate de statul membru gazdă și Directiva Solvabilitate II

93. Se impune să începem aceste considerații cu următoarea observație: articolul 155 din Directiva Solvabilitate II conține două dispoziții care prevăd că „[a]lineatele (1), (2) și (3) nu afectează capacitatea” statelor membre descrise în aceste dispoziții. Este vorba despre articolul 155 alineatele (4) și (5) din directiva menționată

94. Curtea nu a avut încă ocazia să interpreteze aceste dispoziții. Cu toate acestea, jurisprudența Curții referitoare la interpretarea directivei care a precedat Directiva Solvabilitate II oferă indicații valoroase pentru interpretarea acestor dispoziții.

95. Întrebarea preliminară din cauza în care s-a pronunțat Hotărârea Onix Asigurări [35] urmărea să stabilească dacă articolul 40 alineatul (6) din Directiva 92/49 se opune ca autoritatea de supraveghere din statul membru gazdă să ia, în regim de urgență, pentru a proteja interesele asiguraților și ale persoanelor îndreptățite la prestații de asigurare, o decizie de a interzice încheierea de noi contracte de asigurare pe teritoriul său împotriva unei întreprinderi de asigurare stabilite într-un alt stat membru. O asemenea interdicție era întemeiată pe nerespectarea, inițială sau nu, a unei condiții de autorizare precum cea referitoare la reputația unei persoane care are o legătură organică și legată de capital cu întreprinderea de asigurare [36].

[35] Hotărârea din 27 aprilie 2017, Onix Asigurări (C-559/15, EU:C:2017:316).

[36] Hotărârea din 27 aprilie 2017, Onix Asigurări (C-559/15, EU:C:2017:316, punctul 36).

96. Articolul 40 alineatul (6) din Directiva 92/49 prevedea o soluție apropiată de cea care figurează astăzi la articolul 155 alineatul (4) din Directiva Solvabilitate II. Astfel, potrivit acestei prime dispoziții, „prevederile alineatelor (3), (4) și (5) nu aduc atingere competențelor statelor membre în cauză de a adopta, în caz de urgență, măsurile corespunzătoare pentru a preveni și pedepsi neregulile comise pe teritoriul lor. Aceasta include posibilitatea de a împiedica întreprinderea de asigurare să continue să încheie noi contracte de asigurare pe teritoriul său”.

97. În cadrul interpretării articolului 40 alineatul (6) din Directiva 92/49, Curtea a arătat că această dispoziție nu poate fi înțeleasă în sensul că nu vizează decât măsurile privind neregulile deja „săvârșite” pe teritoriul statului membru gazdă. Potrivit Curții, acesta trebuie interpretat în sensul că permite adoptarea unor măsuri prin care se urmărește prevenirea apariției unor nereguli viitoare [37]. Cu alte cuvinte, este vorba despre competența statului membru gazdă de a adopta măsuri în privința întreprinderii de asigurare în cazul săvârșirii unor nereguli sau al riscului de săvârșire a unor nereguli [38].

98. Curtea a contestat de asemenea că articolul 40 din Directiva 92/49 prevede „două proceduri diferite” prin care autoritățile competente din statele membre în care sunt prestate serviciile pot lua măsuri împotriva întreprinderii în cauză, în cazul săvârșirii unor „nereguli” sau al riscului de săvârșire a unor „nereguli”.

99. Prima procedură este reglementată la articolul 40 alineatele (4) și (5) din Directiva 92/49. Această dispoziție corespunde articolului 155 alineatele (2) și (3) din Directiva Solvabilitate II.

100. În ceea ce privește cea de a doua procedură, aceasta este reglementată la articolul 40 alineatul (6) din Directiva 92/49. Pentru a prelua termenii Curții: „[Această dispoziție] nu prevede, prin excepție față de procedura ordinară prevăzută la articolul 40 alineatele (4) și (5), nicio obligație pentru statul membru în cauză în care sunt prestate serviciile de a informa autoritățile competente din statul membru de origine cu privire la aceste nereguli și nici de a le comunica acestora din urmă intenția sa de a adopta măsuri corespunzătoare” [39].

101. Curtea a făcut o distincție mai pronunțată între cele două proceduri reglementate la articolul 40 alineatele (4) și (5) și, respectiv, la articolul 40 alineatul (6) din Directiva 92/49.

102. *Primo*, procedura prevăzută la articolul 40 alineatul (6) din Directiva 92/49 nu se poate aplica decât în caz de urgență care necesită adoptarea imediată a unor măsuri adecvate [40].

103. *Secundo*, Curtea pare să considere că, prin măsurile adoptate în cadrul procedurii prevăzute la articolul 40 alineatul (6) din Directiva 92/49, statul membru gazdă nu poate uzurpa competențele exercitate de statul membru de origine al întreprinderii de asigurare în cauză în temeiul principiului supravegherii exercitate de statul membru de origine [41]. Măsurile pe care le adoptă trebuie nu numai să fie justificate de urgență, ci și să nu fie „doar conservatorii”, astfel încât statul membru gazdă, atunci când le aplică, să nu intre în sfera de control rezervată statului

[37] Hotărârea din 27 aprilie 2017, Onix Asigurări (C-559/15, EU:C:2017:316, punctele 39 și 40).

[38] Hotărârea din 27 aprilie 2017, Onix Asigurări (C-559/15, EU:C:2017:316, punctul 45).

[39] Hotărârea din 27 aprilie 2017, Onix Asigurări (C-559/15, EU:C:2017:316, punctul 47).

[40] Hotărârea din 27 aprilie 2017, Onix Asigurări (C-559/15, EU:C:2017:316, punctele 47 și 48).

[41] Hotărârea din 27 aprilie 2017, Onix Asigurări (C-559/15, EU:C:2017:316, punctele 49, 52 și 53).

membru de origine. Curtea a arătat după cum urmează: „[a]cestea nu se aplică, așadar, decât în așteptarea unei decizii din partea autorităților pe care le determină elementele factuale evidențiate de statul membru în care sunt prestate serviciile” [42].

104. Adăugăm că în Hotărârea Onix Asigurări [43], era vorba despre competența statului membru de origine de a elibera o autorizație și de a verifica dacă erau îndeplinite condițiile pentru eliberarea unei astfel de autorizații. Articolul 4 din Directiva 92/49, care are un conținut normativ similar celui al articolului 14 din Directiva Solvabilitate II, prezuma că acesta era un domeniu rezervat statului membru de origine.

105. Astfel cum am arătat deja [44], echivalentul articolului 40 alineatul (6) din Directiva 92/49 este articolul 155 alineatul (4) din Directiva Solvabilitate II. În cadrul interpretării articolului 155 alineatul (4) din Directiva Solvabilitate II, putem utiliza concluziile desprinse din Hotărârea Onix Asigurări [45] referitoare la articolul 40 alineatul (6) din Directiva 92/49. Aceasta înseamnă că statul membru gazdă poate lua, în temeiul articolului 155 alineatul (4) din Directiva Solvabilitate II, măsuri fără a ține seama de articolul 155 alineatele (1)-(3) din această directivă în măsura în care, pe de o parte, condiția urgenței pledează în acest sens și, pe de altă parte, aceste măsuri, prin însăși natura lor, nu interferează cu domeniul rezervat statului membru de origine.

106. Cu toate acestea, întrebările preliminare din prezenta cauză nu privesc articolul 155 alineatul (4) din Directiva Solvabilitate II. Nimic nu indică de altfel că instanța de trimitere consideră că autoritatea de supraveghere cehă a adoptat măsuri împotriva NOVIS invocând urgența aplicării lor în privința acestei societăți.

107. În ceea ce privește cea de a doua întrebare, aceasta se referă expres printre altele la articolul 155 alineatul (5) din Directiva Solvabilitate II. Trebuie arătat totuși că atât articolul 155 alineatul (4), cât și articolul 155 alineatul (5) din această directivă prevăd o derogare de la procedura prevăzută la alineatele (1)-(3) ale acestui articol [46]. Rezultă că, dacă interpretarea articolului 40 alineatul (6) din Directiva 92/49 în Hotărârea Onix Asigurări [47] este relevantă pentru interpretarea articolului 155 alineatul (4) din Directiva Solvabilitate II, aceasta este de asemenea relevantă, în mod indirect, în cadrul interpretării articolului 155 alineatul (5) din această directivă.

108. De aici se poate desprinde următoarea concluzie: articolul 155 alineatul (4) din Directiva Solvabilitate II se referă la situațiile în care sunt necesare măsuri urgente pentru a preveni reacțiile adverse care rezultă din „nereguli” săvârșite de o întreprindere de asigurare. În acest caz, statul membru gazdă nu este obligat să respecte linia de conduită prevăzută la articolul 155 alineatele (1)-(3) din această directivă. Cu toate acestea, statul membru trebuie să se asigure că măsurile pe care le adoptă nu aduc atingere principiului supravegherii statului membru de origine și că aceste măsuri trebuie să fie strict reglementate.

[42] Hotărârea din 27 aprilie 2017, Onix Asigurări (C-559/15, EU:C:2017:316, punctul 52).

[43] Hotărârea din 27 aprilie 2017, Onix Asigurări (C-559/15, EU:C:2017:316, punctul 49).

[44] A se vedea punctul 96 din prezentele concluzii.

[45] Hotărârea 27 aprilie 2017, Onix Asigurări (C-559/15, EU:C:2017:316).

[46] A se vedea punctul 93 din prezentele concluzii.

[47] Hotărârea din 27 aprilie 2017, Onix Asigurări (C-559/15, EU:C:2017:316).

109. În aceeași ordine de idei: articolul 155 alineatul (5) din Directiva Solvabilitate II scutește de asemenea statele membre de obligația de a se conforma modului de a proceda descris la articolul 155 alineatele (1)-(3) din această directivă. În același timp, măsurile luate de statul membru gazdă în temeiul competențelor menționate la articolul 155 alineatul (5) al acestei directive nu pot repune în discuție principiul supravegherii de către statul membru de origine.

110. În sfârșit, articolul 155 alineatul (5) din Directiva Solvabilitate II vizează în mod necesar alte competențe ale statului membru gazdă decât cele menționate la alineatul (4) al acestui articol. În caz contrar, aplicarea simultană a acestor două dispoziții în cadrul acestei directive ar fi lipsită de sens.

111. Articolul 155 alineatul (4) din Directiva Solvabilitate II privește – la fel ca articolul 155 alineatul (1) din aceasta – reacția la „nereguli” sau la riscul ca acestea să se producă. Faptul că aceste două dispoziții vizează situații de același tip („nereguli”) explică de ce, în Hotărârea Onix Asigurări [48], Curtea a acordat o importanță atât de mare faptului că exercitarea de către statul membru gazdă a competențelor prevăzute la articolul 155 alineatul (4) din această directivă nu a implicat o încălcare a supravegherii exercitate de statul membru de origine [49]. Astfel, în acest domeniu, autoritățile statelor membre sunt obligate să respecte procedura prevăzută la articolul 155 alineatele (1)-(3) din directiva menționată.

112. În ceea ce privește articolul 155 alineatul (5) din Directiva Solvabilitate II, acesta urmărește să sancționeze „încălcarea legii” de pe teritoriul statului membru gazdă. Nu este vorba aici, în opinia noastră, despre o situație de funcționare nelegală de lungă durată a întreprinderii de asigurare sau despre un risc de producere a acesteia, care să poată fi remediat numai „la sursă” în statul membru de origine al întreprinderii de asigurare în cauză. Astfel, o asemenea situație constituie o „neregulă”, în sensul articolului 155 din această directivă. La articolul 155 alineatul (5) din directiva menționată este vorba mai degrabă despre încălcări săvârșite atunci când o întreprindere de asigurare respectă obligațiile care îi revin în raporturile sale cu titularii de polițe de asigurare și cu beneficiarii prezenți pe teritoriul statului membru în cauză. Aplicarea unor astfel de sancțiuni nu repune în discuție competența de principiu a statului membru de a supraveghea întreprinderea de asigurare stabilită în acest stat.

113. Acest mod de interpretare poate fi confirmat și de Hotărârea Comisia/Italia [50]. Spre aducere aminte, această cauză avea ca obiect sancțiuni aplicate unei întreprinderi de asigurări ca urmare a nelegalității, în raport cu dreptul statului membru gazdă, a calculului primelor de asigurare aplicate contractelor încheiate cu deținătorii de polițe în statul membru gazdă. Așa cum am arătat deja [51], această hotărâre poate sugera că articolul 155 alineatul (5) din Directiva Solvabilitate II confirmă competența statului membru gazdă de a sancționa încălcarea, pe teritoriul său, a dispozițiilor care reglementează practicile comerciale ale întreprinderilor de asigurare.

114. În sfârșit, faptul de a lăsa autorităților de supraveghere din statul membru în cauză competența de a aplica sancțiuni în cazul încălcării obligațiilor legate de exercitarea activității de asigurare față de titularii de polițe de asigurare și de beneficiarii situați pe teritoriul statului membru în cauză pare a fi soluția cea mai adecvată și mai eficientă din punctul de vedere al unei protecții eficiente și cât mai rapide posibil a acestor autorități.

[48] Hotărârea din 27 aprilie 2017, Onix Asigurări (C-559/15, EU:C:2017:316).

[49] A se vedea punctul 103 din prezentele concluzii.

[50] Hotărârea din 28 aprilie 2009, Comisia/Italia (C-518/06, EU:C:2009:270).

[51] A se vedea punctul 55 din prezentele concluzii.

3. Concluzie cu privire la a doua întrebare

115. Dispozițiile Regulamentului PRIIP și ale Directivei IDD, pe de o parte, și cele ale Directivei Solvabilitate II, pe de altă parte, se completează, așadar, în măsura în care privesc aplicarea de sancțiuni pentru încălcări săvârșite de o întreprindere de asigurare pe teritoriul statului membru gazdă.

116. Astfel, pe de o parte, Regulamentul PRIIP și Directiva IDD prevăd că, „fără a aduce atingere competențelor de supraveghere ale autorităților competente”, statele membre sunt obligate să prevadă sancțiuni și măsuri administrative aplicabile în cazul încălcării dispozițiilor acestor acte juridice și să ia toate măsurile necesare pentru a asigura aplicarea lor [52].

117. Pe de altă parte, repartizarea competențelor și a capacităților între autoritățile de supraveghere ale statului membru și cele ale statului membru gazdă este reglementată de Directiva Solvabilitate II [53]. În această privință, autoritățile statelor membre trebuie în principiu să respecte procedura prevăzută la articolul 155 alineatele (1)-(3) din această directivă. Cu toate acestea, articolul 155 alineatul (5) din directiva menționată prevede că, prin derogare de la această procedură, statele membre gazdă își pot exercita competența de sancționare a infracțiunilor săvârșite pe teritoriul lor.

118. Având în vedere concluziile concordante la care a condus interpretarea dispozițiilor Regulamentului PRIIP și ale Directivei IDD, pe de o parte, și ale Directivei Solvabilitate II, pe de altă parte, propunem să se răspundă la a doua întrebare că articolul 155 din această din urmă directivă trebuie interpretat în sensul că autoritățile de supraveghere din statul membru gazdă nu sunt obligate să epuizeze cu prioritate procedurile de notificare și de remediere a neregulilor prevăzute la alineatele (1)-(3) ale acestui articol, în cazul unor sancțiuni administrative aplicate în temeiul alineatelor (5) și (6) ale acestui articol pentru încălcarea pe teritoriul acestui stat membru a obligațiilor prevăzute de Regulamentul PRIIP sau de Directiva IDD.

V. Concluzie

119. Având în vedere ansamblul considerațiilor care precedă, propunem Curții să răspundă la întrebările adresate de Nejvyšší správní soud (Curtea Administrativă Supremă) după cum urmează:

1) Articolul 155 din Directiva 2009/138/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2009 privind accesul la activitate și desfășurarea activității de asigurare și de reasigurare (Solvabilitate II)

   trebuie interpretat în sensul că

   acesta se aplică și în situația în care autoritatea de supraveghere din statul membru gazdă controlează respectarea de către o întreprindere de asigurare dintr-un alt stat membru a obligațiilor prevăzute în Regulamentul (UE) nr. 1286/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 noiembrie 2014 privind documentele cu informații esențiale referitoare la

[52] A se vedea punctul 91 din prezentele concluzii.

[53] A se vedea punctul 77 din prezentele concluzii.

produsele de investiții individuale structurate și bazate pe asigurări (PRIIP) sau în Directiva (UE) 2016/97 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 ianuarie 2016 privind distribuția de asigurări.

2) Articolul 155 din Directiva 2009/138

trebuie interpretat în sensul că

autoritățile de supraveghere din statul membru gazdă nu sunt obligate să epuizeze cu prioritate procedurile de notificare și de remediere a neregulilor prevăzute la alineatele (1)-(3) ale acestui articol, în cazul unor sancțiuni administrative aplicate în temeiul alineatelor (5) și (6) ale acestui articol pentru încălcarea pe teritoriul acestui stat membru a obligațiilor prevăzute de Regulamentul PRIIP sau de Directiva 2016/97.